

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 2244987

Steller: D. de Heer

Datum commissie:

Datum raadsvergadering:

Team: ROR

Teammanager: Dennis de Heer

Portefeuillehouder: T.L.M.. Bennis

E-mail: d.de.heer@hoorn.nl

Onderwerp

Gemeenschappelijke regeling Afvalbeheer Westfriesland, jaarstukken 2024 en conceptbegroting 2026

Agendering

Ter besluitvorming

Bijlagen

1	Aanbiedingsbrief jaarstukken 2024 en conceptbegroting 2026
2	Jaarstukken 2024
3	Conceptbegroting 2026

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met het instellen van een Reserve nazorg stortplaats Westwoud door Afval Beheer Westfriesland (ABWF) met als doel om de kosten voor de nazorg van de stortplaats te dekken;
2. Het positieve resultaat 2024 van € 1.467.000 te storten in de daarvoor ingestelde Reserve nazorg stortplaats Westwoud;
3. Over de conceptbegroting 2026 van de gemeenschappelijke regeling Afval Beheer Westfriesland (ABWF) een positieve zienswijze af te geven.

Samenvatting

De Gemeenschappelijke Regeling Afvalbeheer Westfriesland (ABWF) heeft de jaarstukken 2024 en conceptbegroting 2026 ingediend. Er zijn op voorhand geen zaken geconstateerd die een positieve zienswijze in de weg staan. Het college stelt de raad voor om een positieve zienswijze af te geven over de jaarstukken 2024 en de conceptbegroting 2026. Een eventuele zienswijze van de raad wordt meegenomen bij de vaststelling van de ABWF-begroting door het Algemeen Bestuur op 2 juli 2025.

Collegevergadering d.d.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding

Het ABWF heeft de jaarstukken 2024 en de conceptbegroting 2026 ingediend en de raad heeft de mogelijkheid om daar een zienswijze over te geven. De gemeenteraden kunnen tot 1 juli 2025 een zienswijze afgeven.

Belang

Het ABWF legt verantwoording af voor het gevoerde beleid. De jaarstukken moeten aan de gemeenteraden van de bij de regeling aangesloten gemeenten worden aangeboden. Dit geeft de gemeenteraad van Hoorn de mogelijkheid om aan te geven welke ontwikkelingen er worden gesteund of afgewezen.

Centrale vraag

Welke zienswijze wil de raad geven over de jaarstukken 2024 en conceptbegroting 2026 van het ABWF?

2. Beoogd maatschappelijk resultaat

Het ABWF voert voor de Westfriesse gemeenten taken uit over de inzameling van huishoudelijk afval. Het vaststellen van de concept jaarrekening 2024 en begroting 2026 ABWF draagt bij aan een goede uitvoering van de gemeenschappelijke regeling. Dit is van belang voor de inwoners van Westfriesland. In 2025 zijn de volgende taken voor het ABWF voorzien: het beheer van de voormalige stortplaats Westwoud, het zorgdragen voor intergemeentelijke afstemming met betrekking tot afvalstoffenbeleid en uitvoering, DVO- en aandeelhouderszaken.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie

Dit voorstel draagt niet rechtstreeks bij aan de duurzaamheidsambitie van de gemeente Hoorn.

4. Kaders

Gemeenschappelijke regeling Afvalbeheer Westfriesland

Gemeente Hoorn heeft haar afvaltaken ondergebracht in het ABWF. Naast de gemeente Hoorn zijn de gemeentes Opmeer, Drechterland, Enkhuizen, Koggenland, Stede Broec en Medemblik deelnemer in de gemeenschappelijke regeling. Wethouder Bennis heeft namens de gemeente Hoorn zitting in het AB van het ABWF. Het ABWF is de voortzetting van de gemeenschappelijke regeling Centraal afvalverwijderingsbedrijf Westfriesland (CAW), waarbinnen tot medio 2020 het afvalbeleid binnen de regio Westfriesland werd uitgevoerd. Door de wijzigingen binnen de regeling hebben de gemeenten de, voorheen aan het CAW gedelegeerde, verordende- en beleidsbevoegdheden terug en zijn de aandelen overgedragen aan de individuele gemeenten. Dit heeft erin geresulteerd dat de GR nog maar een klein aantal verantwoordelijkheden kent.

Kadernota 2026

Het ABWF voldoet met de kadernota 2026 aan het doel om gemeenteraden meer sturing en grip te geven op de hoofdlijnen van de begroting 2026. In de kadernota zijn de financiële gevolgen verwerkt van de nu voorliggende beleidsplannen.

Motie indexering en bezuinigingen gemeenschappelijke regelingen dd. 7 november 2023

De gemeenteraad verzoekt het college:

- zich in te spannen voor een indexatiepercentage bij GR-en die zoveel mogelijk in lijn zijn met de indexatie die de gemeente Hoorn intern hanteert;
- een negatieve zienswijze voor te leggen bij een te hoge indexering van gemeenschappelijke regelingen;
- in aansluiting bij de bestuursopdracht in Westfries- en bovenregionaal verband te onderzoeken hoe en welk percentage aan bezuinigingen mogelijk zijn.

De Wet op de Gemeenschappelijke Regelingen

Deze wet is de grondslag voor samenwerkingsverbanden tussen verschillende gemeenten. Per 1 juli 2022 is de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) van kracht geworden. De gewijzigde Wgr dwingt tot wijziging van alle gemeenschappelijke regelingen. Het ABWF houdt rekening met deze en andere wijzigingen in de wetgeving.

Raadsbesluit taakstelling van 5% op de gemeenschappelijke regeling;

De gemeenteraad heeft op 12 november 2024 ingestemd met een taakstelling van 5% op de gemeenschappelijke regeling OD NHN. Hiervoor is een bedrag van € 93.000 ingeboekt in de begroting 2026 en verder.

Raadsbesluit 4 februari 2025

Op 23 juli 2018 is er door de Regietafel Noord-Holland-Noord besloten dat de raden uiterlijk 1 maart een zienswijze moeten kunnen afgeven op de kadernota met financiële- en beleidskaders voor gemeenschappelijke regelingen waarvoor een openbaar lichaam is ingesteld. Vanwege dit besluit is de kadernota al eerder voor een zienswijze voorgelegd aan de raad. In de raad van 4 februari 2025 heeft de raad een positieve zienswijze afgegeven over de kadernota 2026.

5. Argumenten

De procedure

Het ABWF overlegt de volgende (financiële) stukken:

- jaarstukken 2024: het jaarverslag vormt samen met de jaarrekening de verantwoording voor het gevoerde beleid;
- conceptbegroting 2026: de begroting geeft de financiële verwachtingen voor 2026 weer.

Hierbij wordt de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld om een zienswijze af te geven aan het AB van het ABWF. Er zijn geen zaken geconstateerd die een positieve zienswijze in de weg staan. Het advies van het college aan de raad is om een positieve zienswijze voor de conceptjaarstukken en conceptbegroting af te geven.

Risico's

In de jaarstukken is opgenomen dat zich in 2024 de volgende risico's zich hebben voorgedaan:

- Stortplaats Westwoud

De voormalige stortplaats is vóór 1996 gesloten, waarmee er geen wettelijke nazorgplicht volgens de Wet Milieubeheer bestaat. Het primaire juridische kader voor de nazorg is geregeld middels de Wet Bodembescherming (Wbb), waarbij uitgangspunt is dat op de locatie veilig kan worden gerecreëerd, contactmogelijkheden met stortmateriaal en percolaat (lekwater) voorkomen wordt, en de activiteiten niet leiden tot een bodemverontreiniging. Voor het lozen op de persleiding zijn een meetbeschikking en een Watervergunning afgegeven. In overleg met het Hoogheemraadschap zal worden besloten of een watervergunning nodig is voor de lozing van het water uit de ringsloot op het oppervlaktewater.

- Ontwikkelingen

In 2023 heeft het ABWF opdracht gegeven om alle onderzoeken samen te voegen, op basis hiervan een nazorgplan en herberekening van het doelvermogen te maken en een aantal toekomstscenario's uit te werken (waaronder een eventuele afkoop van de locatie). In 2024 heeft Syntraal een tussenrapportage opgeleverd, waarin zij aangeeft dat er nog een aantal kwesties openstaan. In 2024 heeft het ABWF de voorkeursrichting uitgesproken om over te gaan tot afkoop. Medio 2024 heeft het ABWF Bodemzorg opdracht gegeven om een afkoopvoorstel uit te

werken en een antwoord te geven op de openstaande vragen. Eind januari 2025 heeft Bodemzorg het afkoopvoorstel aan het ABWF doen toekomen. De afkoop is in de AB vergadering van maart 2025 besproken. In lijn met een eerdere toezegging aan de gemeenteraden, zal, bij een positief besluit, op het definitieve afkoopvoorstel een second opinion worden uitgevoerd. In 2024 heeft de accountant gevraagd om de voorziening verder te onderbouwen. Volgens de BBV moet de voorziening onderbouwd worden met de verplichtingen en risico's waarvan de omvang redelijkerwijs in te schatten zijn. Gezien de benodigde besluitvorming omtrent de keuzes in de nazorg, de onduidelijkheden over de toekomstige normen voor de waterkwaliteit, en het lopende traject omtrent bovengenoemd afkoopvoorstel is het niet mogelijk om de voorziening op deze wijze te onderbouwen. Om deze reden is besloten de voorziening vrij te laten vallen ten gunste van het resultaat. Deze wordt vervolgens toegevoegd aan een nieuw te vormen bestemmingsreserve. Deze reserve kan worden ingezet om (een deel van) de afkoop te dekken. Mocht worden besloten niet over te gaan tot afkoop dan kan de reserve worden gebruikt voor dekking van de toekomstige lasten voor de nazorg van de stortplaats Westwoud.

- Claim PFAS

Op 24 april 2024 heeft een advocatenkantoor, namens elf belangenorganisaties, de Staat der Nederlanden gedagvaard vanwege de schadelijke gevolgen van PFAS. Eén van deze belangenorganisaties is Stichting Ouderennetwerking Westfriesland. In de dagvaarding wordt ook de voormalige stortlocatie vermeld. Op 12 maart 2025 heeft een vonnis plaatsgevonden, waarbij de rechter aan heeft bepaald dat de procedure in de huidige vorm niet ontvankelijk is, en voortgezet kan worden als enerzijds een algemeen belang actie, anderzijds als gezamenlijke groepsacties. In beide gevallen is de stichting Ouderennetwerk Westfriesland niet ontvankelijk. Of de procedure wordt voortgezet en in welke vorm dit zal plaatsvinden, is niet bekend. Eventuele gevolgen van deze rechtszaak voor de wet- en regelgeving zijn daarmee niet in te schatten. Het ABWF blijft de ontwikkelingen volgen.

Controleverklaring

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant wordt pas afgegeven nadat het AB de jaarstukken heeft vastgesteld, en daarmee dus ook nadat de zienswijzen worden behandeld. Het positieve advies is daarom voorwaardelijk gelet op bovenstaande.

Rekeningresultaat 2024

Het resultaat van de jaarrekening 2024 is positief en bedraagt € 1.467.000.

Voorstel Resultaatbestemming 2024

Het resultaat over 2024 bedraagt € 1.467.000. Dit is hoofdzakelijk veroorzaakt door een vrijval uit de voorziening nazorg stortplaats Westwoud. Voorgesteld wordt om het positieve resultaat over 2024 van € 1.467.000 te storten in de daarvoor in te stellen Reserve nazorg stortplaats Westwoud.

Doelstellingen begroting 2026

Het doel van het ABWF is uitvoering te geven aan de omschreven taken en bevoegdheden zoals deze zijn opgenomen in de per 1 juli 2021 gewijzigde gemeenschappelijke regeling. De taken zijn:

- I. het beheer van de voormalige stortplaats Westwoud;
- II. het zorgdragen voor intergemeentelijke afstemming met betrekking tot afvalstoffenbeleid en – uitvoering, DVO- en aandeelhouderzaken.

Stortplaats Westwoud

Het ABWF werkt aan een toekomstscenario voor de langdurige nazorg van de voormalige stortlocatie in Westwoud. Daarbij wordt op dit moment de mogelijkheid tot afkoop verder uitgewerkt; besluitvorming is afhankelijk van de verdere uitwerking en wordt in 2025 verwacht. De financiële consequenties van dit

traject zijn op dit moment nog niet definitief vast te stellen, maar het is aannemelijk dat zowel bij afkoop als bij voortzetting van het beheer in eigen beheer sprake zal zijn van substantiële incidentele of structurele lasten voor de deelnemende gemeenten. Ter beperking van de financiële onzekerheid en ter onderbouwing van een zorgvuldig besluitvormingsproces, wordt momenteel een second opinion uitgevoerd op het voorliggende afkoopvoorstel. Een definitief besluit vraagt om bestuurlijk draagvlak van de Hoornse raad, binnen het ABWF en overeenstemming over de verdeling van de financiële gevolgen.

Ondersteuning

Het ABWF heeft geen eigen huisvesting (met de daaraan gekoppelde kosten) en ook geen eigen personeel. Sinds 2006 werd de ondersteuning door HVC gedaan. Deze ondersteuning doet sinds 2021 de ambtelijke werkorganisatie van de gemeenten Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland (SED). Het gaat daarbij om de secretarisfunctie, de (financiële) administratie en de coördinatie van het beheer van de voormalige stortplaats Westwoud. Daarnaast wordt ondersteuning geleverd door beleidsmedewerkers van de zeven deelnemende gemeenten. De bijdrage van Hoorn aan het ABWF bedraagt voor 2025 €26.000.

Indexering

De toegepaste indexering -zoals benoemd in de kadernota 2026-is conform FUGR 2019 en de verzonden indexatiebrief van de Regietafel. Bij het opstellen van de begroting voor 2026 is rekening gehouden met de uitgangspunten die zijn vastgesteld met de kaderbrief. In de conceptbegroting ABWF 2026 is onder paragraaf 2.2 'Overzicht van baten en lasten' (pagina 8) per abuis het indexeringspercentage van 7,44% van de regietafel vermeld. Conform de Kadernota 2026 wordt deze indexering echter niet toegepast. Hiermee heeft de ABWF een bijdrage geleverd aan de oproep van gemeenten om bij te dragen aan de bezuinigingsopdracht die zij hebben. Gemeente Hoorn gaat uit van een taakstelling van 5% voor de GR-en (besluit van de raad op 12 november 2024). De bijdrage per inwoner blijft daardoor gelijk aan het bedrag van vorig jaar, namelijk € 0,34. Hiermee is de taakstelling voor ABWF behaald. Omdat in de berekeningen wél is uitgegaan van het juiste bedrag, is bijstelling van de financiële cijfers niet nodig. De secretaris van het ABWF zal dit herstellen in de versie die te zijner tijd ter vaststelling aan het AB wordt aangeboden.

Meerjarenperspectief 2026-2028

Voor de jaren na 2026-2029 voorziet de AWBF een sluitend meerjarenperspectief.

6. Maatschappelijk draagvlak en participatie

Bij de behandeling van de kadernota 2026 van het ABWF is een positieve zienswijze door de raad afgegeven.

7. Financiële gevolgen

Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen voor de Hoornse begroting. De bijdrage van Hoorn aan het ABWF van € 26.000 is opgenomen in de belastingverordening afvalstoffenheffing 2025

8. Communicatie

Dit besluit is openbaar en wordt naar het ABWF gecommuniceerd.

9. Realisatie

Een eventuele zienswijze van de raad wordt meegenomen bij de vaststelling van de begroting van het ABWF in de eerstvolgende vergadering van het AB op 2 juli 2025.

Hoorn, 06 MEI 2025

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris

de burgemeester